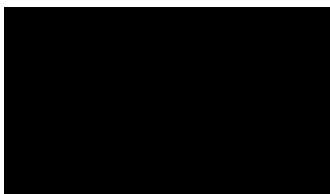

Minister
Zdrowia

ZPM.055.3.2026.IP
Warszawa, 13 lipca 2026

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z dnia 5 czerwca 2026 r., złożoną zgodnie z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), dotyczącą podjęcia działań mających na celu ograniczenie liczby kleszczy na terenie Polski oraz zwiększenie ochrony zdrowia obywateli przed chorobami przenoszonymi przez kleszcze, Departament Zdrowia Publicznego uprzejmie informuje, co następuje.

W procesie planowania ochrony zdrowia publicznego kluczowe znaczenie ma rozróżnienie środków ochrony osobistej (takich jak repelenty oraz impregnowana odzież ochronna) od działań środowiskowych, polegających na redukcji populacji kleszczy na większą skalę. Powszechne stosowanie środków chemicznych w parkach, lasach miejskich oraz na terenach rekreacyjnych niesie ze sobą poważne ryzyko dla innych organizmów, ogólnej bioróżnorodności, jakości gleby i wód, a także bezpieczeństwa ludzi i zwierząt domowych. Z tego względu ewentualne preparaty lub metody ograniczania populacji kleszczy powinny być każdorazowo poddawane ocenie w trybie badań pilotażowych, z udziałem ekspertów z zakresu zdrowia publicznego, parazytologii, toksykologii, ochrony środowiska oraz administracji lokalnej.

Niezależnie od powyższego uprzejmie wskazuje się, że Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy (NIZP PZH – PIB) realizuje obecnie projekt POWR.05.01.00-00-0003/20 pn. „Profilaktyka chorób odkleszczowych w makroregionie centralnym”. Inicjatywa ta jest wdrażana w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 i współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie realizuje zadanie z zakresu zdrowia publicznego, finansowane przez Ministra Zdrowia w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2026, w obszarze celu operacyjnego

„Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne”. Zadanie to dotyczy podejmowania inicjatyw na rzecz profilaktyki chorób zawodowych i chorób związanych z pracą – w tym ze służbą żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – oraz wzmacniania zdrowia osób pracujących. Należy podkreślić, że znaczna część działań postulowanych w petycji jest już realizowana przez Instytut Medycyny Wsi w ramach zadań powierzonych, finansowanych i nadzorowanych przez Ministra Zdrowia.

Dotyczy to w szczególności:

- działań informacyjno-edukacyjnych: publikowania materiałów na dedykowanej stronie internetowej (www.npz.imw.lublin.pl), w tym artykułów popularnonaukowych, Biuletynów Informacyjnych „Kleszcze”, a także prowadzenia szkoleń internetowych;
- działań badawczych: prowadzenia badań molekularnych kleszczy oraz diagnostyki w kierunku wybranych chorób odkleszczowych.

Ryzyko kontaktu z kleszczami zależy od lokalnych warunków środowiskowych, typu roślinności, obecności żywicieli, wilgotności, sposobu użytkowania terenu, natężenia ruchu ludzi oraz lokalnej sytuacji epidemiologicznej. Z tego względu wszelkie działania podejmowane w parkach, lasach miejskich oraz na terenach rekreacyjnych powinny być poprzedzone rzetelną oceną ryzyka oraz badaniami pilotażowymi.

W pierwszej kolejności należy wdrażać działania organizacyjne i środowiskowe o niskim ryzyku wystąpienia skutków ubocznych. Do działań tych zalicza się w szczególności regularne utrzymywanie ścieżek, koszenie wybranych pasów buforowych, usuwanie nadmiaru opadłych liści wzdłuż ciągów komunikacyjnych, właściwe oznakowanie miejsc o zwiększonym ryzyku, edukację użytkowników oraz lokalny monitoring kleszczy. Ewentualne metody chemiczne lub biologiczne mogą być stosowane wyłącznie po indywidualnej ocenie ich bezpieczeństwa, skuteczności oraz proporcjonalności. Nie powinny one jednak zastępować profilaktyki osobistej, diagnostyki, edukacji i monitoringu, które pozostają fundamentem ochrony zdrowia publicznego w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe informacje, Departament Zdrowia Publicznego wyraża nadzieję, że zaprezentowane działania oraz realizowane programy krajowe stanowią adekwatną i bezpieczną dla środowiska odpowiedź na postulaty zgłoszone w petycji

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Kuba Sękowski
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/